

„W gminie Ojrzeń patrzymy w przyszłość” – projekt edukacyjny dla szkół
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Scenariusz zajęć z chemii:

Zjawisko fizyczne, a przemiana chemiczna

I. Cele zajęć :

Uczeń wie:

- co to jest zjawisko fizyczne,
- co to jest przemiana chemiczna,
- wie co to mieszanina i czym różni się od związku chemicznego,

Uczeń umie:

- podać różnice między zjawiskiem fizycznym, a przemianą chemiczną,
- Przeprowadzić proste doświadczenie demonstrujące przemianę fizyczną i reakcję chemiczną (np. rozdrobnienie papieru i spalenie papieru, topienie i spalenie parafiny, spalenie wstążki magnezowej, ogrzewanie mieszaniny siarki i opiłków żelaza),
- w podanych przykładach zinterpretować przemiany chemiczne i zjawisko fizyczne,

II. Metody:

- słowne - praca z tekstem
- ilustracyjna - pokaz doświadczenia.
- praktyczne wykonywanie prostych czynności laboratoryjnych

III. Materiały i środki dydaktyczne;

odczynniki:

kawałek parafiny, siarka, opiłki żelaza, wstążka magnezowa

sprzęt laboratoryjny:

palnik, probówki, łyżka do spalań, parowniczkę, moździerz, szczypecę

tablice przedstawiające przebieg reakcji.

„W gminie Ojrzeń patrzymy w przyszłość” – projekt edukacyjny dla szkół
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

IV. Przebieg zajęć :

Część nawiązująca

1. Co to jest mieszanina?
2. Jakie znasz rodzaje mieszanin?
3. Podaj przykłady mieszanin jednorodnych i niejednorodnych.
4. Wymień sposoby rozdziału mieszanin jednorodnych i niejednorodnych.
5. Dokonaj ogólnego podziału substancji chemicznych i podaj przykłady.

Część właściwa

Uczniowie pod kierunkiem nauczyciela przeprowadzają doświadczenia wg podanej instrukcji
Zapisują wyniki obserwacji, formułują wnioski.

Doświadczenie 1. **Topienie parafiny**

Kawałki parafiny umieszczamy w parownicze i delikatnie podgrzewamy

Obserwacje:

Kawałki świeczki (parafiny) łatwo ulegają stopieniu, a po ostygnięciu mają te same właściwości jak przed doświadczeniem.

Wnioski: Topienie parafiny to **zjawisko fizyczne.**

Doświadczenie 2. **Spalanie parafiny**

Zapalono świeczkę i obserwowano co się dzieje w pobliżu płomienia, a następnie zgaszono ją.

Obserwacje:

Parafina najpierw topi się potem spala kopącym płomieniem.

Wnioski:

W doświadczeniu zachodzi inny rodzaj przemiany zwanej **przemianą chemiczną**
powstają nowe substancje o zupełnie innych właściwościach.

„W gminie Ojrzeń patrzymy w przyszłość” – projekt edukacyjny dla szkół”
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Przemiana chemiczna = Reakcja chemiczna

Doświadczenie 3. Spalanie wstążki magnezowej

Wstążkę magnezową umieszczamy w płomieniu palnika

Obserwacje: Magnez pali się jasnym oślepiającym płomieniem i powstaje biały proszek

Wniosek:

Zaszła reakcja chemiczna, powstała nowa substancja, tlenek magnezu, o zupełnie innych właściwościach

Doświadczenie 4. Ogrzewanie mieszaniny siarki i opiłków żelaza.

Mieszaninę siarki i opiłków żelaza umieszczamy w parownicy i podgrzewamy.

Obserwacje:

Otrzymana substancja siarczek żelaza jest zupełnie inna niż wyjściowa mieszanina. Nie widać w niej ani kryształków siarki, ani opiłków żelaza, za pomocą magnesu nie można jej rozdzielić na substancje wyjściowe.

Wnioski:

W doświadczeniu zaszła przemiana chemiczna, siarka przereagowała z żelazem, powstał siarczek żelaza (II) substancja o zupełnie innych .

Część podsumowująca

Uczniowie na podstawie wiadomości zdobytych na zajęciach formułują i zapisują definicję zjawiska fizycznego i przemiany chemicznej.

Poniżej wymieniono szereg zjawisk z życia codziennego. Podziel je na przemiany chemiczne i zjawiska fizyczne.

a) mielenie orzechów,	f) kiszenie ogórków
b) tworzenie mgły,	g) prucie swetra
c) spalanie węgla,	h) kwaśnienie mleka

Fundusze
Europejskie
Program Regionalny

Mazowsze.
serce Polski

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

„W gminie Ojrzeń patrzymy w przyszłość” – projekt edukacyjny dla szkół”
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- d) stapianie cukru,
- e) topnienie lodu.
- i) spalanie gazu w kuchence
- j) gotowanie wody